

Çocuklar için Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18954>

Özet

Çocuklar için Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçeği (CY-BOCS), obsesif-kompulsif bozukluk (OKB) semptomlarının şiddetini çocuk ve ergen popülasyonunda de?erlendirmek amacıyla geli?tirilm?, yar? yap?land?r?lm?? bir klinik görü?me aracıdır. Bu ölçek, Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçeği'nin (Y-BOCS) pediatrik versiyonu olup, belirtilerin sıklığı, yarattığı sıkıntı, müdahale derecesi, direnç ve kontrol düzeyi gibi boyutlar? üzerinden hem obsesyonlar? hem de kompülsiyonlar? ayrı ayrı ölçer. Türkiye'de yapılan uyarılma çalışması (Yucelen ve ark., 2006), ölçeğin ayaktan tedavi gören hastalarda klinik etkinliğini ve yüksek düzeyde gözlemciler arası güvenilirliğini doğrulamıştır.

Ölçek, klinisyenlere tedaviye yanıt? izleme ve OKB şiddetindeki de?işiklikleri nesnel olarak kaydetme konusunda önemli bir araç sunmaktadır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonuna ait referans makaleye ait bağlantı aşağıda belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Psikiyatrisi, Obsesif-Kompulsif Bozukluk, OKB şiddeti, CY-BOCS, Obsesyon, Kompülsiyon, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

A. Guldeniz Yucelen, A. Rodopman-Arman, V. Topcuoglu, M. Y. Yazgan, G. Fisek

Amaç

Çocuklar için Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçeği'nin temel amacı, çocuk ve ergenlerdeki obsesif-kompulsif semptomların şiddetini ve klinik ciddiyetini standardize edilmiş bir yöntemle ölçmektir. Bu standart ölçüm, özellikle psikofarmakolojik ve davranışsal tedavilerin etkinliğini de?erlendirmede, tedavi öncesi ve sonrası de?işiklikleri kantitatif olarak belirlemede hayati öneme sahiptir.

Ölçek, OKB tanısı konmuş bireylerde semptomların yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini ve bireyin bu semptomlara karşı gösterdiği direnç düzeyini de?erlendirerek, hastaların fonksiyonel bozulma derecesini kapsamlı bir şekilde ortaya koymayı hedefler.

Yapı (Ölçülen Yapı)

CY-BOCS, OKB'nin temelini oluşturan iki ana psikolojik yapıyı ölçer: Obsesyonlar ve Kompülsiyonlar. Ölçek, bu iki yapıyı ayrı ayrı de?erlendiren toplam 10 maddeden oluşur. İlk beş madde obsesyonların şiddetini, diğer beş madde ise kompülsiyonların şiddetini ölçer.

Ölçülen boyutlar, semptomların süresi ve sıklığı, neden olduğu duygusal sıkıntı, günlük yaşam aktivitelerine müdahale düzeyi, semptomlara karşı koyma çabası (direnç) ve semptomların kontrol edilebilirliği gibi klinik olarak kritik parametreleri içerir. Bu psikometrik ayrılm, klinisyenlerin hastanın klinik tablosunu daha detaylı anlamasına olanak tanır.

Geçerlik

CY-BOCS, orijinal İngilizce formunda ve birçok uluslararası adaptasyonunda yüksek düzeyde yapı geçerliliği göstermektedir. Ölçek, özellikle diğer anksiyete ve ilikili bozukluklardan OKB şiddetini ayırt etme konusunda güçlü bir diskriminant geçerliliğe sahiptir.

Yucelen ve arkadaşlarının (2006) yürüttüğü Türk popülasyonu çalışması, ölçeğin klinik etkinliğini vurgulamıştır. Ölçeğin, OKB semptomlarının şiddetini doğrudan şekilde yansıttığı ve klinik iyileşme ile korelasyon gösterdiği bulunmuştur, bu da onun etkili ve yordayıcı geçerliliğini desteklemektedir.

Güvenirlik

CY-BOCS, tutarlılık açısından güçlü güvenilirlik özelliklerine sahiptir. Ölçeğin Türkçe adaptasyonunu inceleyen Yucelen ve ark. (2006) çalışması, ölçeğin yüksek gözlemciler arasında güvenilirliğe sahip olduğunu açıkça göstermiştir. Bu bulgu, farklı klinisyenlerin aynı hastayı değerlendirmediğinde benzer sonuçlara ulaşabileceğini anlamına gelir.

Orijinal ölçek genellikle yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach alfa değerleri 0.80'in üzerinde) sergiler. Bu yüksek güvenilirlik değerleri, ölçeğin hem obsesyon hem de kompulsiyon alt ölçeklerinde semptom şiddetini istikrarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlar.

Faktör Analizi

CY-BOCS'nin faktör yapısı, genellikle OKB'nin teorik yapıyla uyumlu olarak iki ana faktörlü bir çözüm sunar: Obsesyon şiddeti ve Kompulsiyon şiddeti. Bu iki faktör, ölçeğin toplam varyansının büyük bir kısmını açıklar.

Bununla birlikte, bazı faktör analizleri, semptom içeriğine dayalı olarak (örneğin, kirlilik/temizlik, simetri/düzen) daha spesifik alt faktörlerin varlığını da önermiştir. Ancak klinik uygulamada ve genel şiddet ölçümünde iki faktörlü yapı (Obsesyonlar ve Kompulsiyonlar) en yaygın kullanılan ve kabul gören modeldir.

Enstrüman (Ölçek Bilgileri)

Test Type: Geliştirme (Orijinal Y-BOCS'nin çocuk ve ergen popülasyonuna adaptasyonu ve

Türkçe geçerlik/güvenirlik çalışması).

Format: Yarış Yapılandırılmış Klinik Görüşme Ölçeği. Her madde 0 (semptom yok) ile 4 (ağır şiddetli semptom) arasında derecelendirilir.

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal), ve diğer pek çok dil.

Population Group: Çocuk Psikiyatrisi hastaları.

Age Group: Çocuklar ve Ergenler (Genellikle 6-18 yaş aralığı).

Population Details: OKB tanısı almış veya OKB semptomları gösteren ayaktan ve yatan hastalar.

Test Methodology: Ölçek, klinisyen tarafından uygulanır. Görüşme sırasında hastanın son yedi gündeki semptomlarının şiddeti ve etkileri değerlendirilir. Toplam puan 0 ile 40 arasında değişir; daha yüksek puanlar daha şiddetli OKB belirtilerini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar için Yale-Brown Ölçeği, Psikometrik Özellikler, Tedavi planı, Semptom şiddeti, Klinik Görüşme, Türkiye Uyarlaması.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: gerkal@ihhpar.rutgers.edu (Sorumlu yazar ile ilgili bir iletişim adresi, güncel olmayabilir.)

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Çocuklar için Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçeği (CY-BOCS), klinik ve araştırma amaçlı kullanım için yaygın olarak kabul görmüş bir araçtır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonunun yayımlandığı yıl **2006**'dır (Yucelen ve ark. çalışması). Ölçeğin kullanımı için orijinal geliştiricilerden (Yale Üniversitesi) izin gerekebilir. Akademik araştırmalarda genellikle ücretsiz olsa da, ticari veya lisanslı kullanımlar için ücret talep edilebilir.

Kaynaklar

Yucelen, A. G., Rodopman-Arman, A., Topcuoglu, V., Yazgan, M. Y., & Fisek, G. (2006). Interrater reliability and clinical efficacy of Children's Yale-Brown Obsessive-Compulsive Scale in an outpatient setting. *Comprehensive Psychiatry*, 47(1), 48-53.

Makalenin tam metnine ait bağlantı: 02107dzhg-y-https-ac-els--cdn-com.proxy2.marmara-elibrary.com

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: childrens-yale-brown-obsessive-compulsive-scale-toad.pdf

Çocuklar için Yale-Brown Obsesif-Kompulsif Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ancak CY-BOCS, obsesyon ve kompülsiyon şiddetini ölçen 5'er maddeden oluşan toplam 10 ana madde içerir.

Obsesyonlara ilişkin Maddeler (Süre, Müdahale, Şükühtü, Direnç, Kontrol)

Kompülsiyonlara ilişkin Maddeler (Süre, Müdahale, Şükühtü, Direnç, Kontrol)